

361/2003 Sb.

ZÁKON

**o služebním poměru příslušníků
bezpečnostních sborů**

Předmět úpravy a rozsah působnosti

- Tento zákon upravuje právní poměry fyzických osob, které v bezpečnostním sboru vykonávají službu (dále jen "příslušník"), jejich odměňování, řízení ve věcech služebního poměru a organizační věci služby (dále jen služební vztahy).
- Bezpečnostním sborem se rozumí :
 - Policie České republiky,
 - Hasičský záchranný sbor České republiky,
 - Celní správa České republiky,
 - Vězeňská služba České republiky,
 - Generální inspekce bezpečnostních sborů,
 - Bezpečnostní informační služba,
 - Úřad pro zahraniční styky a informace.

Předmět úpravy a rozsah působnosti

V čele:

- Policie České republiky je policejní prezident,
 - Hasičského záchranného sboru České republiky je generální ředitel,
 - Celní správa České republiky je generální ředitel Generálního ředitelství cel,
 - Vězeňské služby České republiky je generální ředitel,
 - Generální inspekce bezpečnostních sborů je ředitel,
 - Bezpečnostní informační služby je ředitel a
 - Úřadu pro zahraniční styky a informace je ředitel (dále jen "ředitel bezpečnostního sboru").
-
- Funkční období ředitele bezpečnostního sboru trvá 5 let.
 - Tatáž osoba nemůže být ustanovena na služební místo ředitele bezpečnostního sboru více než dvakrát za sebou.

Systemizace

Systemizací se rozumí stanovení:

- počtu služebních míst (včetně počtu míst příslušníků zařazených v zálohách),
- objemu prostředků stanovených státním rozpočtem na příslušný rok na jejich služební příjmy.

Návrh systemizace

- připravuje ředitel bezpečnostního sboru v součinnosti se svým nadřízeným.
- je zpracováván v souladu s úkoly, které plní bezpečnostní sbor.

Služební místo

- Služební místo vyjadřuje organizační a právní postavení příslušníka v bezpečnostním sboru.

- Je charakterizováno zejména:
 - systemizovanou služební hodností,
 - stupněm vzdělání,
 - oborem nebo zaměřením vzdělání,
 - dalším odborným požadavkem,
 - základním tarifem,
 - náplní služební činnosti,
 - rozsahem oprávnění a povinností příslušníka.

Služební hodnost, tarifní třída

Služební hodnost	Požadované min. vzdělání	Doba trvání služ.poměru	Tarifní třída
Referent	Střední - výuční list	-	1.
Vrchní referent	Střední - maturita	-	2.
Asistent	Střední - maturita	-	3.
Vrchní asistent	Střední - maturita	2 let	4.
Inspektor	Střední - maturita	3 let	5.
Vrchní inspektor	Střední - maturita/ DiS.	5 let	6.
Komisař	DiS./Bc.	6 let	7.
Vrchní komisař	Bc.	7 let	8.
Rada	Ing. (Mgr.)	9 let	9.
Vrchní rada	Ing. (Mgr.)	10 let	10.
Vrchní státní rada	Ing. (Mgr.)	12 let	11.

Hodnostní označení

Služební hodnost

Referent

Vrchní referent

Asistent

Vrchní asistent

Inspektor

Vrchní inspektor

Komisař

Vrchní komisař

Rada

Vrchní rada

Vrchní státní rada

Hodnostní označení

rotný

strážmistr

nadstrážmistr

podpraporčík

praporčík nebo nadpraporčík

nadpraporčík nebo podporučík

poručík nebo nadporučík

kapitán nebo major

podplukovník nebo plukovník

plukovník

plukovník

Druhy služebního poměru

- **služební poměr na dobu určitou - § 10**
 - v trvání 3 let se zařadí příslušník při prvním přijetí do služebního poměru
 - v trvání 1 roku se zařadí příslušník, který již byl ve služebním poměru a jenž trval alespoň 3 roky
- **služební poměr na dobu neurčitou - § 11**
 - se zařadí příslušník dnem, který následuje po uplynutí služebního poměru na dobu určitou, jestliže úspěšně vykonal služební zkoušku a podle závěru služebního hodnocení dosahuje alespoň dobrých výsledků ve výkonu služby
 - se zařadí při přijetí do služebního poměru též příslušník, který již byl ve služebním povolání po dobu alespoň 3 roky a od jeho skončení uplynulo méně než 5 let

Předpoklady k přijetí do služebního poměru

- Do služebního poměru může být přijat státní občan České republiky, který:
 - o přijetí písemně požádá,
 - je starší 18 let,
 - je bezúhonný - § 14,
 - splňuje stupeň vzdělání stanovený pro služební místo, na které má být ustanoven,
 - je zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilý k výkonu služby - § 15,
 - je plně svéprávný,
 - je oprávněn seznamovat se s utajovanými informacemi (pokud se tato způsobilost vyžaduje),
 - není členem politické strany nebo politického hnutí,
 - nevykonává živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost.

Přijímací řízení

- Přijímací řízení je zahájeno doručením písemné žádosti občana o přijetí do služebního poměru k bezpečnostnímu sboru.
- V případě, že v bezpečnostním sboru není volné služební místo, přijímací řízení se nezahájí.
- Bezpečnostní sbor je oprávněn si ověřit, zda občan splňuje podmínky přijetí do služebního poměru. Za tím účelem zpracovává jeho osobní údaje a je oprávněn si k osvědčení bezúhonnosti občana:
 - vyžádat opis z evidence Rejstříku trestů
 - vyžádat opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů
 - vyžádat výpis z evidencí vedených ministerstvem a dalšími orgány veřejné správy
 - provádět šetření o bezúhonnosti občana nebo požádat Policii České republiky o provedení šetření.

Vznik služebního poměru

- Služební poměr vzniká dnem, který je stanoven v rozhodnutí o přijetí do služebního poměru.
- Služební poměr se zakládá rozhodnutím služebního funkcionáře příslušného bezpečnostního sboru.
- Rozhodnutí o přijetí do služebního poměru obsahuje výrok o:
 - dni vzniku služebního poměru,
 - dni nástupu k výkonu služby,
 - druhu služebního poměru,
 - době trvání služebního poměru,
 - jmenování do služební hodnosti,
 - ustanovení na služební místo,
 - místě služebního působení,
 - složkách služebního příjmu.

Služební slib

- V den nástupu k výkonu služby skládá příslušník služební slib:
 - „Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.“
- Služební slib se považuje za složený, jestliže jeho text stvrdí příslušník svým podpisem.
- V případě, že se příslušník ke složení slibu nedostaví nebo odmítne složit služební slib anebo jej složí s výhradami, služební poměr mu nevznikne.

Zproštění výkonu služby

Příslušník musí být zproštěn výkonu služby na dobu, po kterou je důvodně podezřelý ze spáchání

- trestného činu,
- kázeňského přestupku nebo
- jednání, které má znaky přestupku nebo jiného správního deliktu,
- jestliže by jeho ponechání ve výkonu služby ohrožovalo důležitý zájem služby nebo průběh prošetřování jeho jednání.
- Po dobu zproštění výkonu služby nemá příslušník oprávnění a povinnosti, které pro něj vyplývají ze zvláštních právních předpisů

Způsoby skončení služebního poměru

Služební poměr příslušníka skončí

- uplynutím doby určité,
- propuštěním,
- úmrtím nebo prohlášením za mrtvého,
- dnem 31. prosince kalendářního roku, v němž příslušník dovršil věku 65 let.

Propuštění

Příslušník musí být propuštěn, jestliže:

- byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně,
- byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti a jednání, kterým trestný čin spáchal, je v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka,
- bylo v řízení o úmyslném trestném činu pravomocně rozhodnuto o podmíněném zastavení jeho trestního stíhání
- porušil služební slib tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru,
- mu byl uložen kázeňský trest odnětí služební hodnosti,
- pozbyl státní občanství České republiky,
- dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost k výkonu služby,
- mu bylo odňato osvědčení o tělesné zdatnosti nebo o odborné způsobilosti
- podle posudku psychologa bezpečnostního sboru pozbyl osobnostní způsobilost k výkonu služby,
- byla jeho svéprávnost omezena,
- požádal o propuštění .

Propuštění

- Příslušník ve služebním poměru na dobu určitou musí být též propuštěn, jestliže:
 - služební místo, na něž byl ustanoven, bylo zrušeno v důsledku organizačních změn a příslušníka nelze ustanovit na jiné služební místo,
 - mu zanikla platnost osvědčení, je-li osobou určenou ke styku s utajovanými informacemi, a nelze jej ustanovit na jiné služební místo,
 - dosáhl neuspokojivých výsledků ve výkonu služby podle závěru služebního hodnocení.

Základní povinnosti příslušníka

- dodržovat služební kázeň,
- zdržet se jednání, které může vést ke střetu zájmu služby se zájmy osobními a ohrozit důvěru v nestranný výkon služby,
 - zejména nezneužívat ve prospěch vlastní nebo v prospěch jiných osob informace nabyté v souvislosti s výkonem služby a v souvislosti s výkonem služby nepřijímat dary nebo jiné výhody,
- zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu služby;
- prohlubovat svoji odbornost a udržovat svoji fyzickou zdatnost a podrobovat se jejímu ověřování služebním funkcionářem,
- dodržovat pravidla služební zdvořilosti,
- poskytovat bezpečnostnímu sboru osobní údaje nezbytné pro rozhodování ve služebním poměru a pro plnění povinností bezpečnostního sboru
- vykonávat službu tak, aby nebyla ovlivňována jeho politickým, náboženským nebo jiným přesvědčením,
- ohlašovat vedoucímu příslušníkovi závady a nedostatky, které ohrožují nebo ztěžují výkon služby, a skutečnost, že byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, bez zbytečného odkladu,
- chovat se a jednat i v době mimo službu tak, aby neohrozil dobrou pověst sboru

Služební kázeň

- Služební kázeň spočívá v nestranném, řádném a svědomitém plnění služebních povinností příslušníka, vyplývajících z právních, služebních předpisů a rozkazů.
- Je-li rozkaz vedoucího příslušníka ve zřejmém rozporu s právním předpisem, příslušník je povinen jej na tuto skutečnost upozornit. Jestliže vedoucí příslušník trvá na splnění rozkazu, příslušník je oprávněn žádat o jeho písemné vydání.
 - Vedoucí příslušník je povinen žádosti vyhovět, umožňují-li to okolnosti výkonu služby. V případě, že to okolnosti výkonu služby neumožňují, učiní tak bez zbytečného odkladu poté, co tyto okolnosti pominou.
 - Příslušník je povinen rozkaz splnit a oznámit tuto skutečnost bez zbytečného odkladu vedoucímu příslušníkovi toho, kdo takový rozkaz vydal.
 - Příslušník nesmí splnit rozkaz, jehož splněním by zřejmě spáchal trestný čin.

Omezení práv příslušníka

- Příslušník nesmí být členem politické strany nebo politického hnutí ani vykonávat činnost v jejich prospěch;
 - volební právo příslušníka tím není dotčeno.
- Příslušník zpravodajské služby nesmí být členem odborové organizace.
- Příslušník nesmí být členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které provozují podnikatelskou činnost,
 - s výjimkou případů, kdy je do těchto orgánů vyslán bezpečnostním sborem;
 - vyslaný příslušník jedná v těchto orgánech jako zástupce České republiky, je povinen prosazovat její zájmy a nesmí od příslušné právnické osoby pobírat odměnu, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Odměna podle věty první nesmí být příslušníkovi vyplacena ani po skončení služebního poměru.
- Příslušník nesmí vykonávat jinou výdělečnou činnost než službu podle tohoto zákona;
 - toto omezení se nevztahuje na činnosti stanovené zákonem a interními akty vydanými řediteli bezpečnostních sborů.

Rozvržení doby služby

- Za směnu v celkovém trvání 16 hodin se u příslušníka Hasičského záchranného sboru České republiky považuje časový úsek v rozsahu 24 hodin, v němž je mimo výkon služby v trvání 16 hodin stanovena služební pohotovost v místě, kde jinak příslušník vykonává službu (dále jen "služebna") v trvání 8 hodin.

Prostor pro dotazy...

Zpracoval:

pprap. Michal KRAFT

al.mich@email.cz

+420725045376